

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ PRO INŽENÝRSKÉ OBORY

Denní i kombinované studium: doc. RNDr. Dana Procházková, DrSc.

Cíle předmětu vyjádřené dosaženými dovednostmi a kompetencemi

Prohloubení znalostí z oblasti řízení o znalosti z oblasti krizového řízení, tj. o způsob řízení odezvy na kritické situace v území a v dopravních systémech. Syntéza funkce veřejné správy a funkce provozovatelů dopravních systémů při krizových situacích s ohledem na legislativu platnou v ČR. Aplikace nástroje „krizový plán“, který zajišťuje racionální řízení a koordinaci potřebných činností při odezvě na kritické situace. Pochopit logiku zařazení krizového řízení do vytváření bezpečné entity.

Anotace

Předmět navazuje na předmět „analýza a management rizik“. Zabývá se teorií krizového řízení, úpravou a právním rámcem krizového řízení v ČR a zaměřuje se na úkoly inženýrů a speciálně provozovatelů dopravních systémů, veřejné správy a integrovaného záchranného systému. Praktická část předmětu je věnovaná sestavení krizového plánu obce s rozšířenou působností a výuce správné logiky řízení.

OBSAH

Úvod

Souhrn předpokládaných znalostí

lidský systém, pojetí bezpečnosti, příčiny a následky jevů
strategické řízení, jeho cíle a komponenty

Poznatky z oblasti krizového řízení

systémy řízení krizových situací ve světě
zásady a nástroje krizového řízení
rozhodování v krizovém řízení
mezinárodní rozměr krizového řízení
specifika krizového plánování

Krizové řízení v ČR

koncept a specifické pojmy krizového řízení
organizační struktury a jejich úkoly
materiální, technické, finanční a organizační zajištění
krizové plány a vybrané podpůrné plány
legislativní zajištění

Ochrana kritické infrastruktury

Vybrané problémy: lidský faktor; organizační havárie; dodavatelské řetězce,
odezva na velké povodně; ochrana před nebezpečnými látkami

Závěr – logika zařazení krizového řízení do vytváření bezpečného území

KLASIFIKOVANÝ ZÁPOČET: Leden 2018

PODMÍNKY klasifikovaného zápočtu:

1. Dobrá seminární práce.
2. Zvládnutí písemného textu (otázky dále) – známky 1-3 – termín testu bude vyhlášen v prosinci 2017.
3. Ústní diskuse seminární práce

SEMINÁRNÍ PRÁCE písemně + elektronicky do 15. 12. 2017

TÉMA: „KRIZOVÝ PLÁN OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ PRO 2 POHROMY“

Zpřesnění zadání:

1. Vybrat úsek obce a postupovat podle příkladu na přednášce
2. Minimálně zvážit pohromy – **živelní** (povodeň nebo vichřice) + technologická havárie či **selhání** dopravní infrastruktury nebo dodávek elektřiny
3. Stanovit dopady zvolených pohrom (aplikace What, If)
4. Zvážit vhodná reaktivní opatření a činnosti, odpovědnosti a způsob koordinace prací (matice odpovědnosti)
5. Postup činností odezvy (procesní model)+ vybrané plány konkrétních činností pro každou vybranou kritickou pohromu“

Poznámka: seminární práce není ESEJ, ale odborná práce s vlastním výsledkem!!!!!!!!!!!!!!

Struktura seminární práce:

Název + jméno zpracovatele

1. Úvod
2. Rešerše, tj. soubor poznatků o tématu (v textu musí být citace dle normy ČSN ISO 690 a pojmy z pojetí integrální bezpečnosti)
3. Data - charakteristika vybrané obce s rozšířenou působností
4. Popis metod použitých k získání výsledků práce
5. Podklad pro krizový plán obce s rozšířenou působností
6. Výsledek zpracování – tj. 2 krizové plány ve formě 2 akceschopných karet + vyhodnocení výsledků
7. Závěr

Seznam použité literatury.

Podklady ke kapitole 5 - struktura krizového plánu obce s rozšířenou působností

1. Charakteristika kritických pohrom v obci s podrobnostmi pro vybrané pohromy.
2. Stručný popis plánů konkrétních činností: plán vyrozumění; plán varování; plán evakuace obyvatelstva (speciální pozornost věnovat školám, nemocnicím, nákupním centrům apod.); plán komunikace s veřejností a médii; plán odstranění odpadu aj.

Podklady ke kapitole 6 – 2 vlastní krizové plány obce s rozšířenou působností – obsah každého plánu (tj. akceschopné karty):

1. Schéma sledovaného území s vyznačenými aktivy.
2. Dopady vybrané kritické pohromy na veřejná aktiva (výsledky aplikace What, If standardizované pro oblast řízení bezpečnosti).
3. Matice odpovědností při odezvě na kritickou pohromu.
4. Postup odezvy.

5. Texty – svolání krizového štábu, varování, ukrytí

Literatura ke studiu

- D. Procházková: **Krizové řízení pro technické obory**. ISBN 978-80-01-05292-1. ČVUT, Praha 2013, 303p
- D. Procházková: **Strategické řízení bezpečnosti území a organizace**. ISBN 978-80-01-04844-3. ČVUT, Praha 2011, 483p.
- D. Procházková: **Ochrana lidí a majetku**. ISBN 978-80-01-04843-6. ČVUT, Praha 2011, 301p.
- D. Procházková: **Rizika spojená s pohromami a inženýrské postupy pro jejich zvládnutí**. ISBN 978-80-01-05479-6. ČVUT, Praha 2014, 234p.
- D. Procházková, J. Procházka: **Integrální bezpečnost zajišťuje optimální rozvoj životního prostředí**. ISBN 978-80-01-05480-2. ČVUT, Praha 2014, 224p.
- D. Procházková: **Analýza a řízení rizik**. ČVUT, Praha 2011, ISBN: 978-80-01-04841-2, 405p.
- D. Procházková: **Metody, nástroje a techniky pro rizikové inženýrství**. ISBN 978-80-01-04842-9. ČVUT, Praha 2011, 369p.
- D. Procházková: **Strategie řízení bezpečnosti a udržitelného rozvoje území**. ISBN 978-80-7251-243-0, PA ČR, Praha 2007, 203p.
- D. Procházková: **Bezpečnost a krizové řízení**. ISBN 80-86477-35-5. POLICE HISTORY, Praha 2006, 255p.
- D. Procházková: **Bezpečnost lidského systému**. SPBI, Ostrava 2007, 139p. ISBN 978-80-86634-97-5

OTÁZKY K TESTU PRO KLASIFIKOVANÝ ZÁPOČET

1. Probíhají procesy, děje a události v okolním světě v jednom časovém měřítku?
2. Jak chápe objekt systémové pojetí reality?
3. Jaký je rozdíl mezi řízením a koordinací?
4. Co je to matice odpovědnosti a kdy se používá?
5. Charakterizujte úrovně řízení bezpečnosti z pohledu cílů.
6. Charakterizujte úrovně řízení bezpečnosti z pohledu charakteru opatření.
7. Co označuje pojem základní funkce státu?
8. Co označuje pojem základní chráněná aktiva (zájmy)?
9. Co označují pojmy pohroma, nouzová situace, mimořádná událost, krizová situace?
10. Co označují pojmy bezpečí, nebezpečí, bezpečnost a nebezpečnost?
11. Co označují pojmy ohrožení, zranitelnost a riziko?
12. Co znamenají pojmy prevence, připravenost, odezva a obnova?
13. Jaký je rozdíl mezi proaktivním a reaktivním řízením a kdy se jednotlivé typy používají?
14. Jaké je postavení krizového řízení v systému řízení státu, veřejné správy a organizace a jaké jsou cíle krizového řízení?
15. Jaký je rozdíl mezi bezpečnostním systémem a systémem řízení bezpečnosti?
16. Jaké jsou zásady připravenosti na řešení kritických situací a jaké jsou úkoly krizového plánování?
17. Jaké krizové stavy zná česká legislativa?

18. Jaké jsou principy a úkoly krizového řízení a jaké jsou specifické rysy rozhodování při krizovém řízení?
19. Jaká je role řídicích pracovníků veřejné správy i organizace při řízení odezvy na krizovou situaci a jaké jsou cíle koordinace při krizovém řízení?
20. Jaké jsou specifické nástroje krizového řízení, jaká je role IZS v krizovém řízení?
21. Jak je v ČR zajištěna ochrana osob a majetku?
22. Uveďte základní legislativu krizového řízení v ČR?
23. Co je to krizový plán a co obsahuje?
24. Které havarijní plány v ČR obsahují ochranu obyvatelstva?
25. Jak je provázána legislativa odezvy v ČR z pohledu rozdělení úkolů veřejné správy a IZS?
26. Jaké jsou úkoly fyzických a právnických osob v krizovém řízení a jaká je role občanů při odezvě na krizové situace?
27. Jaký je vzájemný vztah orgánů veřejné správy, jako je povodňová komise / veterinární komise / zdravotní komise apod. a krizových štábů, jestliže není vyhlášena příslušná krizová situace a když je vyhlášena příslušná krizová situace?
28. Uveďte role, úkoly a typy bezpečnostních rad v ČR.
29. Uveďte role, úkoly a typy krizových štábů v ČR.
30. Uveďte role, úkoly a typy krizových plánů v ČR.
31. Uveďte cíle ochrany kritické infrastruktury v ČR.
32. Jak se liší řízení rizika a řízení bezpečnosti?
33. Co zohledňuje systém řízení bezpečnosti?
34. Charakterizujte systém řízení bezpečnosti a jeho provázání s krizovým řízením.
35. Jaké plány konkrétních činností používáme při odezvě na kritické situace v ČR?
36. Co obsahuje plán odezvy?
37. Co je to typový plán?
38. Definujte lidský faktor.
39. Co je organizační havárie a jaké jsou její příčiny?
40. Co je to kultura bezpečnosti?
41. Z čeho se skládá program na zvyšování bezpečnosti?
42. Jaké provázané plány musí mít provozovatelé dopravních objektů, aby zvládli kritické situace?
43. Jaké typové plány se dotýkají provozovatelů dopravní infrastruktury?
44. Charakterizujte IZS a jeho úkoly.
45. Jak je chápána krizová situace ve světě?
46. Jak je krizová situace právně definována v ČR?
47. Jak je chápáno krizové řízení v ČR?
48. Co je to BOZP a jaké právní předpisy jsou pro něho hlavní v ČR?
49. Jaký je rozdíl mezi bezpečným systémem a zabezpečeným systémem?
50. Jakými metodami stanovujeme rizika při odezvě na krizové situace?
51. Jaké jsou rozdíly mezi krizovým řízením, kodifikovaným v EU a krizovým řízením kodifikovaným v NATO?
52. Které havarijní plány jsou důležité pro krizový plán?
53. Co je to povodňový plán a jaké znáte druhy povodňových plánů?
54. Jaké stupně povodňové aktivity se používají v ČR?
55. Jak je materiálně, technicky a organizačně zabezpečeno krizové řízení?
56. Co je to HOPKS?
57. Jaký je obsah krizového plánu nestátních entit?
58. Z čeho se skládá plán krizové připravenosti?

59. Jak se provádí humanitární pomoc do zahraničí?
60. Co je to dodavatelský řetězec?
61. Popište procesní model pro řízení bezpečnosti dodavatelského řetězce.
62. Kdo organizuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy?
63. Co zahrnuje systém hospodářských opatření pro krizové stavy?
64. Co zabezpečuje systém nouzového hospodářství?
65. Co zabezpečuje systém hospodářské mobilizace?
66. Jak se člení státní hmotné rezervy?
67. Jaká regulační opatření se dělají v dopravě?
68. Co je třeba pro zajištění bezpečnosti kritické infrastruktury?
69. Co je to matice kritičnosti?
70. Z čeho se skládá dopravní infrastruktura?
71. Co tvoří infrastrukturu v železniční dopravě?
72. Co tvoří infrastrukturu v silniční dopravě?
73. Co tvoří infrastrukturu v letecké dopravě?
74. Co tvoří infrastrukturu ve vodní dopravě?